

Aan De Raad van Ministers
De Minister van Financiën
De heer K.A. Gijsbertha
Pietermaai # 4-4A
Curaçao

Uw nummers 2017/024488 Uw brief van: 3 augustus 2017 Ons nummer: 29082017.01 Willemstad, 29 augustus 2017
(letters):
Onderwerp: Advies inzake Dividendbeleid UTS
(art. 5 P.B. 2014, no. 3 (GT))
Bijlage(n):

1 Inleiding

Middels verzoek van 3 augustus 2017 van de Minister van Financiën (hierna: de Minister), ontvangen op 7 augustus 2017, is aan de adviseur verzocht om advies betreffende het dividendvoorstel van United Telecommunication Services N.V. (hierna: UTS).

Conform artikel 5 lid 1 van de Landsverordening corporate governance dient de verantwoordelijke Minister, voor zo veel als dat mogelijk is, te bewerkstelligen dat een vennootschap, waarvan het Land direct of indirect aandeelhouder is, een dividendbeleid zal hebben dat voldoet aan balansnormering. Artikel 5 lid 2 van de Landsverordening corporate governance stelt dat indien door of namens een Minister wordt beslist of meebeslist over de vaststelling of aanpassing van het dividendbeleid van een vennootschap, dient de Minister een voornemen daartoe schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance te melden. In overeenstemming met artikel 5 lid 3 van de Landsverordening corporate governance dient de adviseur corporate governance aan te geven of er tegen die vaststelling of aanpassing al dan niet zwaarwegende bezwaren zijn die verband houden met balansnormering.

Op 10 februari 2016 (nummer: 10022016.01) heeft de adviseur reeds advies uitgebracht betreffende het voornemen tot het vaststellen van dividendbeleid UTS in het bijzonder over de boekjaren 2012 en 2013. Voornoemd advies moet als integraal onderdeel worden gezien van dit advies.

2 Ontvangen en geraadpleegde relevante documenten

- Brief d.d. 1 augustus 2017 met zaaknummer 2017/024488 van de Directeur Beleidsorganisatie van het Ministerie van Financiën aan de Minister van Financiën;
- Brief d.d. 17 juli 2017 no. 2550/2017 van UTS aan de Minister van Financiën met als onderwerp Reactie voorgesteld dividendbeleid en dividenduitkering;
- Dividendbeleid als geaccordeerd gedurende de Algemene Aandeelhouders Vergadering van 23 maart 2017;
- Brief d.d. 12 juli 2017 van de Minister van Financiën met zaaknummer 2017/618664 aan UTS met als onderwerp Dividendbeleid en -uitkering over boekjaren 2012-2015;
- Online Handelsregister van de Kamer van Koophandel en Nijverheid van Curaçao d.d. 23 augustus 2017 inzake UTS; en
- Statuten van UTS d.d. 26 maart 1999.

3 Melding aan de adviseur

In het schrijven van 1 augustus 2017 van de Directeur Beleidsorganisatie van het Ministerie van Financiën is onder andere het volgende gesteld:

“(…)

Naar aanleiding van de brief d.d. 12 juli 2017 van de Minister van Financiën waarin UTS wordt verzocht te reageren op het door onze ministerie (tot drie keer toe) voorgestelde dividendbeleid en -uitkering heeft de directie van UTS op 17 juli 2017 gereageerd. De directie stelt dat de aandeelhouder van UTS op 23 maart 2017 een ander dividendbeleid ('het UTS dividendbeleid') zou hebben vastgesteld nadat deze sinds het jaar 2011 voor behandeling op de agenda van de AVA stond en dat het voorstel dividendbeleid en -uitkering derhalve niet langer toepasbaar is. Naar de mening van onze ministerie is het dividendbeleid dat in de AVA van UTS op 23 maart 2017 zou zijn vastgesteld, nietig.

Op de eerste plaats dient een dividendbeleid en -uitkering voor een overheidsvennootschap vooraf in een vergadering van de Raad van Ministers te worden goedgekeurd alvorens een vertegenwoordiger van de aandeelhouder het Land Curaçao daarmee kan instemmen in een AVA. Voor zover wij hebben kunnen nagaan heeft een dergelijke goedkeuring nimmer in een vergadering van de Raad van Ministers plaatsgevonden.

Op de tweede plaats schrijft de corporate governance wetgeving voor dat voorstellen van dividendbeleid en -uitkering vooraf aan SBTNO voor advies moeten worden voorgelegd alvorens de AVA daarmee kan instemmen. SBTNO heeft geen advies uitgebracht naar aanleiding van het voorstel van de directie van UTS.

Gelet op het bovenstaande adviseren wij u ook het dividendvoorstel van UTS aan SBTNO en Financiën voor advies voor te leggen. De Raad van Ministers kan vervolgens een afgewogen besluit nemen alvorens dat besluit wordt geformaliseerd in een AVA van UTS.

(…)”

4 Wettelijke bepalingen betreffende het voornemen tot vaststelling dividendbeleid

Conform artikel 5 van de Landsverordening corporate governance bewerkstelligt de verantwoordelijke minister, voor zoveel als dat mogelijk is, dat een vennootschap, waarvan het Land direct of indirect aandeelhouder is, een dividendbeleid zal hebben dat voldoet aan balansnormering. Indien door of namens de verantwoordelijke minister wordt beslist of meebeslist over de vaststelling of aanpassing van het dividendbeleid van een vennootschap, dient hij het voornemen daartoe schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance te melden.

Volledigheidshalve zij gesteld dat conform artikel 1 onder e van de Landsverordening corporate governance onder dividendbeleid wordt verstaan de jaarlijkse besluitvorming van een vennootschap inzake de winstbestemming teneinde de vermogensverschaffers een redelijke vergoeding te bieden voor het door hen geïnvesteerde vermogen. Eveneens conform artikel 1 onder b van de Landsverordening corporate governance dient onder balansnormering te worden verstaan het bepalen van een zodanige adequate vermogensstructuur dat de continuïteit van de vennootschap op lange termijn wordt gewaarborgd.

In dit kader dient het bestuur van een vennootschap conform onder andere artikel 2.1 van de Code een beleidsplan, een jaarplan en een jaarlijkse exploitatie- en investeringsbegroting op te stellen alsmede zorg te dragen voor een voorstel voor zowel een deugdelijke balansnormering als dividendbeleid. In overeenstemming met artikel 2.1 van de Code dient de raad van commissarissen erop toe te zien dat het bestuur uiterlijk per één november een jaarplan en de jaarlijkse exploitatie- en investeringsbegroting voor het komend jaar opstelt en vervolgens ter goedkeuring voorlegt aan de raad van commissarissen.

Het bestuur dient in dit kader ook in het bijzonder te handelen met in achtneming van het gestelde in artikelen 3.4 en 3.5 van de Code.

Conform artikel 3.4 van de Code dient het bestuur van de vennootschap het businessplan samen met het jaarplan en de daaruit voortvloeiende jaarlijkse exploitatie- en investeringsbegrotingen op te stellen. Het jaarplan en de begrotingen zijn de concrete uitwerking van het businessplan en dienen daarmee in overeenstemming te zijn opgesteld. Tenminste drie maanden voor het begin van een nieuw begrotingsjaar dient het bestuur het jaarplan en de begroting aan de raad van commissarissen voor te leggen ter goedkeuring.

Ten aanzien van het financieel beleid van het bestuur van de vennootschap en in overeenstemming met artikel 3.5 van de Code dient het bestuur jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar –behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste zes maanden door de algemene vergadering van aandeelhouders op grond van bijzondere omstandigheden– een jaarrekening op te stellen. Ook dient het bestuur met een voorstel te komen ten aanzien van dividenduitkeringen en in lijn daarmee het dividendbeleid. Immers de aandeelhouders mogen van het bestuur van een vennootschap verwachten dat zij een passend beleid formuleren en realiseren waardoor de vennootschap jaarlijks een zodanige rentabiliteit realiseert dat de aandeelhouders een redelijke vergoeding kunnen krijgen in de vorm van dividend.

Naast de bepalingen van de Landsverordening en de Code dienen ook de statutaire bepalingen van UTS in acht te worden genomen met betrekking tot het dividendbeleid, dividenduitkering dan wel winstbestemming.

Conform artikel 15 lid 1 van de statuten van UTS dient eenmaal in de drie jaar een door de directie opgestelde strategische meerjarenplan van de onderneming waarin de te realiseren doelstellingen voor de komende drie jaren zijn vastgelegd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden vastgesteld.

Op grond van artikel 16 van de statuten van UTS dient de directie in overleg met de raad van commissarissen en na goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders, vast te stellen welk gedeelte van het positieve saldo van de vastgestelde winst- en verliesrekening -de vennootschappelijke winst- zal worden gereserveerd. Vervolgens stelt lid 2 van artikel 16 van de statuten van UTS dat de resterende winst ter vrije beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders staat.

In het advies van de adviseur van 10 februari 2016 heeft de adviseur met verwijzing naar het voorgaande gesteld dat het ambtshalve door het Ministerie van Financiën opstellen van een dividendbeleid dan wel het berekenen van de uit te keren bedrag door een van de aandeelhouders van UTS niet in overeenstemming is met het voorgaande.

Kennelijk heeft het Ministerie van Financiën dan wel de Minister van Financiën met inachtneming van het voorgaande UTS verzocht om zijn reactie op het door het Ministerie opgestelde dividendbeleid en dividenduitkering over de boekjaren 2012 – 2015.

5 Dividendbeleid

Op 10 februari 2016 (nummer: 10022016.01) heeft de adviseur reeds advies uitgebracht betreffende het voornemen tot het vaststellen van dividendbeleid UTS in het bijzonder over de boekjaren 2012 en 2013. De adviseur heeft in dat advies onder andere gesteld dat de wijze waarop in dit geval zowel het dividendbeleidsvoorstel als het dividenduitkeringsvoorstel tot stand zijn gekomen niet in overeenstemming zijn met de statuten van UTS, Boek 2 BW, de Code alsmede het gestelde in de beschikking van het Hof van 15 juli 2013 (EJ 60654/2013-H 103/13). Bovendien was niet voldaan aan de motiveringsvereiste zoals gesteld in artikel 5 van de Landsverordening corporate governance.

Gelet op het voorgaande had de adviseur aangegeven dat er zwaarwegende bezwaren zijn tegen het dividendbeleid voor de boekjaren 2012 en 2013 van UTS. In de lijn daarmee alsmede op grond van artikel 16 van de statuten van UTS heeft de adviseur tevens aangegeven bezwaren met betrekking tot het voornemen tot dividenduitkering over het boekjaar 2012 te hebben.

In het schrijven van UTS d.d. 17 juli 2017 als reactie op het voorgestelde dividendbeleid en dividenduitkering van het Ministerie van Financiën stelt UTS dat het voorstel niet langer toepasbaar is daar de aandeelhouder van UTS op 23 maart 2017 het dividendbeleid, nadat deze sinds het jaar 2011 voor behandeling op de agenda van de AVA stond, heeft goed gekeurd. Een besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders met betrekking tot de vaststelling heeft de adviseur in de stukken niet mogen aantreffen.

De adviseur heeft niet eerder enig dividendbeleidsvoorstel uit 2011 van UTS al dan niet door tussenkomst van de Minister mogen ontvangen. Indien UTS sinds 2011 voornemens was dit dividendbeleidsvoorstel vast te stellen had het op de weg van UTS gelegen om zich te vergewissen dat deze aan de adviseur was aangeboden voor advies conform artikel 5 van de Landsverordening.

Ook na het uitbrengen van het advies van 10 februari 2016 van de adviseur met betrekking tot het dividendbeleidsvoorstel zoals opgesteld door het Ministerie van Financiën heeft de adviseur geen andere aangepaste dan wel gemotiveerde voorstellen mogen ontvangen voor een dividendbeleid UTS.

Gelet op de taak van het bestuur om een nadere invulling te geven aan het financieel beleid van de vennootschap conform artikel 3.5 van de Code, valt het opstellen van een concept dividendbeleidsvoorstel en balansnormering ook onder de taak van het bestuur. Het voorgaande vloeit ook voort uit artikel 15 en 16 van de statuten van UTS.

In de praktijk wordt doorgaans na ontvangst daarvan door het Ministerie van Financiën advies verzocht aan SOAB, waarna het Ministerie van Financiën aan de hand van het voorstel van het bestuur alsmede het advies van SOAB een eindadvies opstelt. Volledigheidshalve wordt gesteld dat ook het Ministerie dan wel de Minister waaronder de vennootschap ressorteert een adviesrol heeft. Vaak treft de adviseur slechts een advies van het Ministerie van Financiën aan en geen beleidsinhoudelijk advies van het Ministerie waaronder de vennootschap ressorteert aan.

In casu heeft de adviseur in de stukken geen inhoudelijk advies mogen aantreffen van noch het Ministerie van Financiën noch het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning met betrekking tot het dividendbeleid van UTS van 23 maart 2017. Ook heeft de adviseur geen enkele achter liggende stukken zoals de jaarrekeningen, jaarverslagen, begrotingen, businessplan en/of strategisch plan mogen ontvangen

Uit de stukken kan de adviseur ook niet vernemen of de Minister voornemens is om het door UTS opgestelde dividendbeleid uit 2011 vast te stellen dan wel aan te passen zoals gesteld in artikel 5 van de Landsverordening.

Er is immers geen gemotiveerd voorstel van de Minister voor een dividendbeleid en balansnormering in overeenstemming met artikel 5 van de Landsverordening corporate governance en de Code aangetroffen. Ook is het dividendbeleid van UTS zoals vastgesteld op 23 maart 2017 niet genoegzaam door UTS gemotiveerd. Uit het dividendbeleid van UTS blijkt ook niet dat bij het opstellen daarvan voor de betreffende boekjaren het beleidsplan, het jaarplan en de jaarlijkse exploitatie- en investeringsbegroting van UTS in acht heeft genomen, dan wel de strategische meerjarenplan zoals vervat in artikel 15 eerste lid als grondslag heeft gediend.

Een deugdelijke onderbouwing dan wel een cijfermatige onderbouwing van de gekozen normen in het dividendbeleid UTS ontbreekt in de aangeleverde stukken.

In het dividendbeleid wordt onder andere gesteld dat jaarlijks 35% van de "Free Cash-Flow" beschikbaar zal worden gesteld om uitgekeerd te worden aan de aandeelhouders. Een motivering waarom het percentage van 35% gehanteerd wordt ontbreekt. Dit geldt ook voor de overige gestelde normen zoals het minimaal bedrag aan liquide middelen zijnde ANG 30 miljoen na verrekening dividend, de verhouding eigenvermogen en nominale waarde aandelenvermogen zijnde 1.25 en de minimale Solvabiliteitsratio van 40% na verrekening dividend.

Uit het schrijven van UTS blijkt dat dit dividendbeleidsvoorstel dateert uit 2011. Gelet hierop had UTS indien zij dit beleid willen handhaven kunnen onderbouwen met historische gegevens dan wel cijfers van de voorgaande jaren en het toen geldende strategisch plan. Het slechts stellen dat een voorwaarde dan wel een norm bijdraagt aan een gezonde balansverhouding voor UTS is geen toereikende motivering.

Voor zoverre UTS in een AVA het dividendbeleid reeds heeft vastgesteld verwijst de adviseur naar zijn advies van 14 september 2012 no. 10092012.01 met betrekking tot dividendbeleid en balansnormering. De adviseur heeft in dit advies erop gewezen dat besluiten van een orgaan van een rechtspersoon die in strijd zijn genomen met de wet of de statuten nietig zijn.

Gelet op het voorgaande komt de adviseur niet toe aan de toetsing van het dividendbeleid van UTS. De adviseur adviseerde de Minister te bewerkstellingen dat het dividendbeleid en balansnormering van UTS voor de jaren 2012 t/m 2015 alsmede die voor de jaren 2016 en 2017 met in achtname van het gestelde in dit advies aan de adviseur worden aangeboden.

6 Statuten UTS

Naar aanleiding van een verzoek van de Minister betreffende conceptstatuten van UTS heeft de adviseur op 1 april 2014 een advies met nummer 01042014.01 uitgebracht. Destijds is samengevat geadviseerd om de aangeleverde conceptstatuten aan te passen met inachtneming van het gestelde in dat advies opdat zij in overeenstemming worden gebracht met de modelstatuten voor de deelnemingen van het Land. De statuten van UTS zijn echter nog niet aangepast conform de modelstatuten voor de deelnemingen van het Land. Naar aanleiding daarvan wordt aan de Minister geadviseerd om te bewerkstelligen dat de statuten van UTS zo spoedig mogelijk conform de modelstatuten voor de deelnemingen van het Land worden aangepast.

7 Conclusie en Advies

- De adviseur adviseert de Minister dan wel de Raad van Minister te bewerkstellingen dat het dividendbeleid en balansnormering van UTS voor de jaren 2012 t/m 2015 met in achtname van het gestelde in dit advies aan de adviseur worden aangeboden.
- De Minister dan wel de Raad van Ministers wordt hierbij verzocht om met de nodige voortvarendheid het dividendbeleid voor de boekjaren 2016 en 2017 van UTS aan de adviseur te melden. Uit de aangeleverde documenten van een dergelijke melding zal eveneens moeten blijken dat bij het opstellen van het dividendbeleid voor een betreffend boekjaar het beleidsplan, het jaarplan en de jaarlijkse exploitatie- en investeringsbegroting in acht zijn genomen. Volledigheidshalve zij gesteld dat een voorstel tot dividenduitkering nadien kan worden vastgesteld en aangeboden aan de adviseur.

- De Minister, de Regering dan wel de Raad van Ministers wordt hierbij geadviseerd om te bewerkstelligen dat de statuten van UTS zo spoedig mogelijk conform de modelstatuten voor de deelnemingen van het Land worden aangepast.

SBTNO
De adviseur corporate governance

cc. Minister van VVRP
Minister-President

SBTNO website

